

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGÔ MAI PHÚC

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC
TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ LAI CHÂU, TỈNH LAI CHÂU**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN - 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

NGÔ MAI PHÚC

**QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC
TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC
Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
THÀNH PHỐ LAI CHÂU, TỈNH LAI CHÂU**

Ngành: QUẢN LÝ GIÁO DỤC
Mã số: 8.14.01.14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hà Thị Kim Linh

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả khảo sát, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa từng được công bố trong bất cứ công trình nào khác.

Tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về những gì mà tôi cam đoan ở trên.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả

Ngô Mai Phúc

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn này, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, giúp đỡ quý báu của các thầy cô, các anh chị, các em và các bạn. Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc tôi xin được bày tỏ lời cảm ơn chân thành tới:

Ban Giám hiệu, Quý thầy cô giáo Khoa Tâm lý - Giáo dục, phòng Đào tạo (Bộ phận sau đại học) trường Đại học sư phạm Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập và hoàn thành luận văn.

Cô Hà Thị Kim Linh đã hết lòng giúp đỡ, hướng dẫn, động viên và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho tôi trong suốt quá trình học tập và hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Xin chân thành cảm ơn sự hợp tác, giúp đỡ của Sở GD&ĐT tỉnh Lai Châu, đội ngũ CBQL, GV của các trường THPT thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu đã tạo mọi điều kiện nghiên cứu và hoàn thành Luận văn.

Gia đình, bạn bè, đồng nghiệp những người luôn sát cánh động viên và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Do sự hiểu biết và thời gian nghiên cứu có hạn, chắc chắn luận văn không thể tránh khỏi những hạn chế và khiếm khuyết nhất định. Tôi mong nhận được sự chỉ dẫn và đóng góp ý kiến của thầy cô và đồng nghiệp để luận văn thêm hoàn thiện.

Thái Nguyên, tháng 4 năm 2019

Tác giả

Ngô Mai Phúc

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT.....	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	2
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Giả thuyết khoa học	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Giới hạn và phạm vi nghiên cứu đề tài.....	3
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc của luận văn	5
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG	6
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề.....	6
1.1.1. Các công trình nghiên cứu về quản lý hoạt động dạy học	6
1.1.2. Các công trình nghiên cứu về quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực.....	8
1.2. Các khái niệm cơ bản của đề tài	10
1.2.1. Quản lý giáo dục, quản lý nhà trường	10
1.2.2. Năng lực và phát triển năng lực.....	12
1.2.3. Hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực	14
1.2.4. Quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực của người học	15

1.3. Hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên ở trường trung học phổ thông theo định hướng phát triển năng lực học sinh.....	16
1.3.1. Hoạt động dạy học ở trường trung học phổ thông	16
1.3.2. Hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở trường trung học phổ thông	18
1.3.3. Hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực học sinh trung học phổ thông	23
1.4. Quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực ở trường trung học phổ thông	27
1.4.1. Mục tiêu quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực học sinh ở trường trung học phổ thông	27
1.4.2. Nội dung quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực ở trường trung học phổ thông	28
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực ở trường trung học phổ thông	37
1.5.1. Năng lực của cán bộ quản lý	37
1.5.2. Năng lực giáo viên giảng dạy các môn khoa học tự nhiên	38
1.5.3. Chất lượng tuyển sinh đầu vào và đặc điểm học sinh trung học phổ thông.....	38
1.5.4. Vai trò của các tổ chức: Đoàn Thanh niên, Công đoàn, Ban đại diện cha mẹ học sinh, tổ chuyên môn trong nhà trường	39
1.5.5. Điều kiện cơ sở vật chất phục vụ hoạt động dạy học.....	39
1.5.6. Điều kiện kinh tế, văn hóa, xã hội ở địa phương.....	39
Chương 2: THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG Ở CÁC TRƯỜNG THPT THÀNH PHỐ LAI CHÂU, TỈNH LAI CHÂU	41
2.1. Khái quát tình hình giáo dục ở các trường trung học phổ thông thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu	41

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực ở các trường trung học phổ thông thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu	45
2.2.1. Tổ chức nghiên cứu thực trạng.....	45
2.2.2. Kết quả khảo sát	46
2.3. Đánh giá chung về thực trạng quản lý hoạt động dạy học theo định hướng phát triển năng lực HS ở các trường THPT trên địa bàn thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu	63
2.3.1. Điểm mạnh.....	63
2.3.2. Những hạn chế.....	63
2.3.3. Nguyên nhân của những hạn chế.....	64
Kết luận chương 2.....	64
Chương 3: BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG DẠY HỌC CÁC MÔN KHOA HỌC TỰ NHIÊN THEO ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC Ở CÁC TRƯỜNG TRUNG HỌC PHỔ THÔNG THÀNH PHỐ LAI CHÂU, TỈNH LAI CHÂU.....	65
3.1. Các nguyên tắc đề xuất biện pháp	65
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa	65
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống	65
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	66
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính khả thi.....	66
3.2. Biện pháp quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực ở các trường trung học phổ thông thành phố Lai Châu, tỉnh Lai Châu	67
3.2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý về quản lý hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	67
3.2.2. Tăng cường công tác bồi dưỡng kỹ năng dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực cho giáo viên.....	68

3.2.3. Lập kế hoạch hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực.....	71
3.2.4. Đổi mới sinh hoạt chuyên môn về dạy học theo định hướng phát triển năng lực theo hướng nghiên cứu bài học ở tổ tự nhiên.....	75
3.2.5. Tăng cường các điều kiện hỗ trợ hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực.....	77
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	80
3.4. Khảo nghiệm tính cần thiết và tính khả thi của các biện pháp.....	81
3.4.1. Các bước tiến hành khảo nghiệm	81
3.4.2. Kết quả khảo nghiệm.....	82
Kết luận chương 3.....	84
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	85
1. Kết luận.....	85
2. Khuyến nghị.....	86
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

CBQL	: Cán bộ quản lý
CSVC	: Cơ sở vật chất
GV	: Giáo viên
HĐDH	: Hoạt động dạy học
HS	: Học sinh
HTTC	: Hệ thống tổ chức
KHTN	: Khoa học tự nhiên
KT-ĐG	: Kiểm tra - Đánh giá
PPDH	: Phương pháp dạy học
TBDH	: Thiết bị dạy học
TCM	: Tổ chuyên môn
THPT	: Trung học phổ thông
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Bảng thống kê số lượng trường, lớp, HS của 04 trường THPT qua các năm 2015 - 2018	41
Bảng 2.2.	Đội ngũ CBQL của các trường THPT thành phố Lai Châu, năm học 2017 - 2018.....	41
Bảng 2.3.	Số lượng, chất lượng GV của các trường THPT thành phố Lai Châu, năm học 2017 - 2018.....	42
Bảng 2.4.	Đặc điểm đội ngũ GV GV của các trường THPT thành phố Lai Châu, năm học 2017 - 2018.....	42
Bảng 2.5.	Đội ngũ giáo viên dạy các môn KHTN năm học 2017 - 2018 ...	43
Bảng 2.6.	Chất lượng dạy học của các trường THPT thành phố Lai Châu, năm học 2017 - 2018	43
Bảng 2.7.	Tổng hợp thực trạng cơ sở vật chất năm học 2017 - 2018.....	44
Bảng 2.8.	Thực trạng nhận thức của cán bộ quản lý, giáo viên về mức độ quan trọng của những năng lực chung cần phát triển cho học sinh trung học phổ thông.....	47
Bảng 2.9.	Thực trạng phương pháp dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	49
Bảng 2.10.	Thực trạng những năng lực của học sinh được quan tâm phát triển thông qua tổ chức hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	50
Bảng 2.11.	Thực trạng lập kế hoạch dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	51
Bảng 2.12.	Thực trạng tổ chức thực hiện hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	55
Bảng 2.13.	Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động dạy học các môn khoa học tự nhiên theo định hướng phát triển năng lực	57